

„*Cantare necesse est!* - Énekelni szükséges!
- hirdethetnénk ma Magyarországon.”
(Erdélyi Zsuzsanna „Ajánlás”-ából)

A jó sorsom akarta, hogy kezembe kerüljön egy csodálatos könyv, amit én mindjárt el is neveztem – eredeti címe mellett –, zenei Bibliának. Mert átfogó, precíz, mindenre kiterjedő, és mindennap kézbe kellene venni, hogy egy darabja se maradjon ki ismereteinkből és örömszerző lehetőségeinkből.

Dr. Béres József a szerző. Igen, nem tévedés az a Béres József, akinek az édesapja hosszú-hosszú évek munkája után megalkotta a Béres cseppet, az emberek reményére és gyógyulására. Ám az egészségért való küzdelem, a megtalált lehetőségek továbbfejlesztése folytatódott a családban, s ma már egész skálája van e névvel fémjelzett termékeknek.

Sok cikk szólt már arról, hogy a zene gyógyít. Szinte már közhellyé vált ez a mondás., de milyen szerencse, hogy jelen esetben e két dolog, vagyis a kémiát felhasználó gyógyítás és a zene, az ének, a tánc szeretete találkozik, és mindannyiunk örömeire egyesül.

Az ifjabb Béres József szeret és tud is énekelni, elhatározta, elmegy a gyökerekhez (főleg Erdélybe), felkeresi a még létező adatközlőket, s azokat a híres és kevésbé híres gyűjtőket, akik életüket e tudománynak szentelték s ő olyat alkot, amit előtte senki: **mást!** Mindannyian ismerjük pl. a Magyar Népzene Tára csodálatos köteteit,

meg a különböző régiók, települések, vagy tematikailag összeállított kiadványok példányait, de egy olyan átfogó művet, amelyben minden műfaj megtalálható, uram bocsá' még a múdál is, olyat nem. Célja nem kizárólag a népdalok keresése volt, hiszen azt már megtették mások, hanem az ének szeretete, a dalolás, bár ehhez néha bátorság is kellett Bátorság, mert mi zenei sznobok, elfogadjuk, ha csárdást táncolnak egy múdálra, de nem fogadjuk el, ha éneklük azt.

Béres József kötetben találunk ebből is, abból is. Így indokol a szerző: **„ez a daloskönyv azért született, hogy elvigye a családokba, baráti társaságokba, közösségekbe, az éneklés örömét”**.

Először csupán egy csokorra valót kívánt megjeleníteni, közreadni. de aztán a kívánság, a bőség, a munka szépsége, egyre többet hozott felszínre, amit közzé kellett tenni. Ennek megfelelően, 2009 és 2016 között két kötet, és a hozzá tartozó CD született. Ám az igény egyre nőtt hála Istennek, mert nemcsak az énekek bővültek, hanem készült egy gyönyörű szép film is, a bővített kiadású, összesített könyv mellett, 2018-ban. Mennyivel szegényebbek lennénk, ha ez nem lenne...

A sokoldalú könyv tartalmaz gyermekdalokat, játékokat, népdalokat, balladákat, mulatós- és katonadalokat, zeneszerzők által alkotott énekeket, valamint az ún. egyházi nép- és ugyancsak ismert szerzők dalaiból, a római-és a görög katolikus, továbbá a protestáns énekekből is.

Érdekes a könyv időrendisége, hiszen megtaláljuk a reneszánsz kor dalait, pl. a történelmet idéző nagy dalnok, – Tinódi Lantos Sebestyén – 1553-as szerzeményét. A gyűjtők között természetesen, Kodály Zoltánt, Bartók Bélát és a ma élőket is fellelhetjük. A könyv végén található térkép 1913-at mutat, ami tehát a Trianon előtti időket is magában foglalja. Persze ez a helységnevek írásánál mutat nagy különbözőséget, őrizve kicsit a múltat, mert eredeti névvel kerültek a kiadványba...

Pontos leírását kapjuk a gyermekjátékok vagy dalok funkciójának éppen úgy, mint a gyűjtőt, a gyűjtés helyét, sőt, a később megtalált szövegek variálódásaira való utalásokat, vagy éppen a különböző helyeken történt aktualizálódást is.

Minden ott van angol nyelven is, így a daloskönyv még értékesebbé válik akkor is, ha a magyar dalok szépségét, szimbolikáját egy nyelven sem lehet teljes mértékben megérteni, megérezni. A mi zenei anyanyelvünk igazán egyedülálló.

A szerzőt neves szakemberek segítették, hogy a szakszerűség teljes legyen mind a könyvben, mind a filmben. Ilyenek: Kallós Zoltán, Almási István, Bereczky János, dr. Bubnó Tamás. Dombóvári János, dr. Erdélyi Zsuzsanna. De térjünk vissza a kötethez kapcsolódó,- Petényi Katalin és Kabay Barna által készített - filmhez, amelynek operatőrei: Pap Ferenc, Tóth Zsolt, Csukás Sándor és Havasi József. Steadicam operatőr Pap Dénes, vágó Szalai Károly, gyártásvezető Markó Judit.

Ha az ének, a zene gyógyít, akkor a szép látvány csak erősíti a lelket abban, hogy az élet szép, élni érdemes. Csodálatosak az erdélyi hegyek, a természetbe viszi az embert, a legelésző állatokkal. Na és amit Válaszúton látunk Kallós Zoltán életét, munkáját dicsérő gyűjteményében, az egészen különleges. Kézimunka van sok helyen, de ilyen, amelyben a falusi ember lelke, színpompája, egyszerűségében is gazdagsága benne van, az sehol. És akkor még nem is beszéltünk a nyári táncházakról, zenei táborokról, hiszen a filmben abból is ízelítőt kaphatunk. Nem lehet meghatódás nélkül szemlélni, amikor Béres József Kallós Zoltánnal vagy éppen Mari nénivel énekel. Méltó egymáshoz a könyv és film, örökéletű, örökbecsű mindkettő.

„A tűznek nem szabad kialudni.”

(Móricz Zs. és még sokan mások)

Érvényesek Reményik Sándor szavai is:

„Egy lángot adok, ápold, add tovább:

Csillaggal álmodik az éjszaka,

És lidércfényel álmodik a lép

*És öröktűzzel álmodik a szívem.
Egy lángot adok, ápold, add tovább,
És gondozd híven.”*

(Reményik S.: Öröktűz)

Hát így is lesz, mert az egész család énekel, és Merse már húzza a talp alá valót. Ilyen családnak, ilyenek a barátai is.

A borítólapon Nagy Ferenc: Galambos díszdoboz című, 1972-ben készült munkája látható.

A kötet a Béres cégcsoport saját tulajdonában lévő AKOVITA Könyvkiadó Kft-nél jelent meg 2018-ban, a Dürer Nyomda Kft (Gyula) munkájaként.

Szerkesztő-editor: Béres Klára

Dr. Gerzanics Magdolna,
a Vass Lajos Népzenei Szövetség
egyik szakmai vezetője, szakújságíró